

Lokal undervisningsplan for Social- og Sundhedsassistent- uddannelsen

Grund- og hovedforløb

Godkendt i det lokale uddannelsesudvalg, december 2016
Gældende fra 1. januar 2017

Grundforløb 2 til Social- og sundhedsassistentuddannelsen

Denne lokale undervisningsplan beskriver den nye social- og sundhedsassistentuddannelse med virkning fra januar 2017 inklusiv grundforløb 2. Social- og sundhedsassistentuddannelsen er pr. januar 2017 en selvstændig uddannelse og indledes med grundforløb 2. Uddannelsen er ændret med følgende:

- Nye regler for gennemførelse af praktikuddannelsen
- Nye praktikmål
- Nye obligatoriske uddannelsesspecifikke fag
- Nye valgfri specialefag
- Nye bestemmelser omkring fag der skal afprøves

Beskrivelse af det uddannelsesspecifikke fag på Grundforløb 2

1. Fagets formål

Formålet med faget er, at eleven udvikler kompetence til at vælge og anvende uddannelsens anerkendte metoder til at løse arbejdsopgaver i konkrete og overskuelige praktiske sammenhænge. Endvidere er det formålet, at eleven udvikler kompetence til at indgå i og dokumentere arbejdsprocesser, der er typiske for uddannelsen. Eleven lærer at anvende eksisterende faglig dokumentation.

Eleven lærer gennem praktisk metodelære at forstå og anvende relevante arbejdsmetoder. Tilegnelse af uddannelsesspecifikke metoder er genstanden for undervisningen. Eleven skal kunne anvende forskellige arbejdsprocesser og arbejdsmetoder og kunne vælge hensigtsmæssige metoder. Eleven lærer at anvende almindeligt anerkendte værktøjer inden for uddannelsen.

Eleven lærer at beskrive og evaluere egne arbejdsprocesser gennem løsning af grundlæggende praktiske problemstillinger i forhold til uddannelsen. Eleven lærer at forstå og anvende faglig dokumentation og faglig kommunikation til at præcisere, erkende og evaluere egen faglig læring. Eleven udvikler kompetence til at kunne anvende fagudtryk og forstå almindeligt anvendte faglige begreber. Tilegnelse af faglige udtryk og begreber giver eleven grundlag for at kommunikere med andre fagpersoner om løsning af faglige problemstillinger.

Eleven udvikler kompetence til at arbejde innovativt i grundlæggende og relevante arbejdsprocesser. Eleven lærer om innovationsprocesser gennem praktiske projekter. Faget skal give eleven grundlag for at overveje og vurdere nye idéer og alternative muligheder for opgaveløsning i relevante undervisningsprojekter.

Eleven udvikler kompetence til at tilrettelægge og følge en arbejdsplan og lærer at samarbejde med andre om løsning af praktiske opgaver. Eleven lærer at udføre den nødvendige koordinering af de enkelte elementer i en arbejdsproces.

Fagets profil

Fagets profil har en tæt sammenhæng med hovedforløbet til Social- og sundhedsassistentuddannelsen og tilrettelægges med henblik på, at eleven opnår de relevante kompetencer på et grundlæggende niveau.

Erhvervsuddannelsen til Social- og sundhedsassistent har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for det overordnede kompetenceområde:

Professionel helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i samarbejde med borgere og patienter med grundlæggende behov i et tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i det nære og det sammenhængende sundhedsvæsen.

Viden, færdigheder og kompetencer

I grundforløbet er de faglige mål beskrevet i tre kategorier: Viden, Færdighed og Kompetence. Nedenstående definition er hentet fra beskrivelsen af den danske kvalifikationsramme¹.

Viden omfatter både viden om et emne og forståelse, det vil sige, om man er i stand til at sætte sin viden i sammenhæng og forklare den for andre. Viden kan være både om teori og praksis.

Færdigheder er det, som man kan gøre eller udføre. Der kan være tale om praktiske færdigheder, kognitive færdigheder, kreative færdigheder eller kommunikative færdigheder.

Kompetencer er evnen til at anvende viden og færdigheder i en given kontekst. Her er ansvar og selvstændighed centrale begreber.

Viden

Viden er den viden og forståelse, som forventes af en person med en kvalifikation på et givet niveau. Beskrivelsen af viden omfatter følgende to aspekter:

- Hvilken type viden der er tale om, og hvor kompleks denne viden er. Type af viden vil sige, om der er tale om viden om teori eller viden om praksis. Endvidere om der er tale om viden inden for et fag, et fagområde eller et erhverv. Komplexitet vil sige, hvor forskellige situationer kompetencen kan anvendes i, og hvor uforudsigelige situationer den beherskes i.
- Om der er tale om forståelse. Det vil sige, i hvor stort omfang man kan sætte sin viden ind i en sammenhæng. Forståelse kommer eksempelvis til udtryk, når man kan forklare noget for andre.

Færdigheder

Færdigheder er, hvad en person kan gøre eller udføre. Beskrivelsen af færdighed omfatter følgende tre aspekter:

- Hvilken type færdighed der er tale om. Det vil sige, om der er tale om kognitive færdigheder (for eksempel at kunne regne), praktiske færdigheder (for eksempel at kunne svejse), kreative færdigheder eller kommunikative færdigheder (for eksempel at kunne udtrykke sig mundtligt eller skriftligt).
- Hvilken opgaveløsning færdigheden skal anvendes til. Det vil sige opgavens kompleksitet, hvilket igen vil sige, hvilke krav der stilles til udvælgelse og vurdering af viden, der indgår i opgaveløsningen.
- Hvilken kommunikation der kræves. Det vil sige, hvilke målgrupper der skal kommunikeres med, hvor komplekst budskabet er, og hvilke virkemidler der anvendes i kommunikationen.

Kompetencer

Kompetencer er den bevidste evne til at anvende viden og færdigheder i en given kontekst, eksempelvis arbejde eller studier. Ansvar og selvstændighed er centrale begreber her. Kompetence omfatter følgende tre aspekter:

- Handlerummet. Det vil sige, i hvilke typer af arbejds- eller studiemæssige sammenhænge viden og færdigheder kan bringes i spil. Hvilken grad af uforudsigelighed og foranderlighed vil der være i disse sammenhænge?
- Samarbejde og ansvar. Det vil sige, i hvor høj grad man kan varetage ansvaret for sit eget og andres arbejde. Hvor komplekse samarbejdssituationer kan man indgå i? Læring. Det vil sige, i hvor høj grad man kan tage ansvar for sin egen læring og kompetenceudvikling.

---

¹ <https://www.uvm.dk/Service/Publikationer/Publikationer/Uddannelse-og-undervisning-for-voksne/2010/kvalifikationsramme-stor?Mode=full>

2. Faglige mål

Eleven har grundlæggende viden på følgende udvalgte områder inden for social-og sundhedsassistentuddannelsen:

- 1) Social- og sundhedsvæsenets opbygning og faggruppens placering heri.
- 2) Rettigheder og pligter som fagperson i et ansættelsesforhold på social- og sundhedsområdet.
- 3) Grundlæggende pædagogisk teori, herunder faktorer der fremmer eller hæmmer motivation for egenomsorg samt kendskab til metoder til vejledning og guidning.
- 4) Kroppens opbygning, dens organsystemer og basale funktioner.
- 5) Hyppigst forekommende livsstilsrelaterede sygdomme, herunder KOL, diabetes, demens og hjerte-kar lidelser.
- 6) Kost og motions betydning for fysisk og psykisk velvære.
- 7) Omsorg, personlig og praktisk hjælp til borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, under hensynstagen til etik, borgerens intimsfære og blufærdighed.
- 8) Kendskab til metodiske tilgange i faggruppens udøvelse af faget.
- 9) Sundhedsfaglig dokumentation og ansvar herfor.
- 10) Arbejdsrelaterede digitale og velfærdsteknologiske hjælpemidler.
- 11) Fysiske lovmæssigheder og gældende ergonomiske principper ved personlig og praktisk hjælp med og uden hjælpemidler.
- 12) Udvalgte stoffers opbygning og egenskaber, herunder kemiske reaktioner og kemikaliesikkerhed.
- 13) Fysiske, mikrobiologiske og kemiske faktorer, der kan påvirke hygiejnen, herunder temperatur, eksponentiel vækst og syre/base balance.
- 14) Kostens sammensætning, herunder beregning af energibehov og -forbrug, vitaminer og næringsstoffer.
- 15) It-værktøjer til simulering, informationssøgning, databehandling, dokumentation og præsentation.

Eleven har færdigheder i at anvende følgende grundlæggende metoder og redskaber til løsning af enkle opgaver under overholdelsen af relevante forskrifter:

- 1) Normalt forekommende arbejdsredskaber, hjælpemidler og velfærdsteknologi.
- 2) Yde omsorg, personlig og praktisk hjælp til borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse under hensyntagen til borgerens helbredstilstand og intimsfære.
- 3) Professionelt fagsprog og kommunikation i det tværprofessionelle samarbejde.
- 4) Brancherettet informationsteknologi, herunder elektronisk kommunikation og informationsindsamling.
- 5) Sortere vasketøj og affald samt udvælge relevante hudplejemidler og rengøringsmidler.
- 6) Hygiejniske retningslinjer og afbrydelse af smitteveje.
- 7) Demonstration af hvordan man indretter arbejdspladsen og bruger sin krop under hensynstagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige og ergonomiske regler.
- 8) Behandle statistiske informationer om livsstil og sygdomme og forklare funktioner og grafer, der viser sammenhænge mellem dem.
- 9) Behandle statistiske informationer om kostens sammensætning og betydning for fysisk og psykisk velvære.
- 10) Bearbejde og præsentere indsamlede informationer ved hjælp af relevante it-værktøjer.

Eleven har kompetence til at kunne:

- 1) forklare borgerens forløb i social- og sundhedsvæsenet og faggruppens rolle heri,
- 2) forstå og forklare rammerne for den rehabiliterende tilgang, herunder faggruppens funktion i forhold til at støtte borgeren i mestring af eget liv,
- 3) forklare hvordan man kan igangsætte og understøtte sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende aktiviteter,
- 4) vejlede borgeren i brugen af velfærdsteknologiske hjælpemidler samt vejlede og støtte borgeren i kontakten med det digitale Danmark,

- 5) møde borgeren og pårørende på en etisk og respektfuld måde, herunder medvirke til at forebygge konflikter i jobudøvelsen,
- 6) udvise motivation og tage aktivt ansvar for egen læring med fokus på egne ressourcer og begrænsninger og
- 7) udøve jobfunktionen under hensynstagen til de sikkerhedsmæssige, arbejdsmiljømæssige, ergonomiske og hygiejniske principper.

Certifikater eleven gennem undervisning i dette fag skal have opnået (evt. have opnået kompetence svarende til):

- 1) Kompetencer svarende til "Førstehjælp på erhvervsuddannelserne", efter Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner pr. 1. august 2016.
- 2) Kompetencer svarende til elementær brandbekæmpelse efter Dansk Brand- og sikringsteknisk Instituts retningslinjer pr. 1. september 2014.

Fagligt indhold

Forløbet er opdelt i temaer. Der undervises tværfagligt og helhedsorienteret med udgangspunkt i det fagområde eleven uddanner sig til. Hvert tema indeholder konkrete mål inden for viden, færdigheder og kompetence. Der arbejdes bl.a. med metoder inden for bl.a. situationsbeskrivende cases, innovationsprocesser, skills-inspirerede aktiviteter og forumspil. Der er fokus på at understøtte elevernes evner til at igangsætte aktiviteter, motivere til aktivitet, gennemføre, evaluere og dokumentere aktiviteter. Elevernes evne til refleksion indgår som et centralt element. Se SOPUs metode og redskabskatalog: klik på link: Metode- og redskabskatalog

3. Tilrettelæggelse

Didaktiske principper

Undervisningen tilrettelægges på grundlag af anvendelsesorienterede faglige emner og problemstillinger, således at eleven udfordres fagligt i emner knyttet til den valgte uddannelse. Det bærende element i undervisningen er faglige eksperimenter, cases og værkstedsarbejde. Digitale medier skal inddrages, hvor det er relevant, og hvor det støtter elevens målopfyldelse.

Det problemorienterede, induktive² og kollaborative³ undervisningsprincip har en central plads i tilrettelæggelsen af undervisningen. Undervisningen skal tilrettelægges med fokus på elevens undersøgende, eksperimenterende og reflekterende praksis. Undervisningen skal støtte elevens indlæring på tværs af fag og understøtte elevens faglige nysgerrighed.

Undervisningen tilrettelægges, så den understøtter elevens faglige progression og medvirker til at udvikle elevens faglige og personlige identitet.

Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges helhedsorienteret og praksisbaseret med anvendelse af varierede arbejdsformer, der styrker elevens læring. Digitale medier og værktøjer inddrages systematisk. Undervisningen organiseres om cases og projekter, der fremmer innovativ refleksion og opgaveløsning. I undervisningen anvendes forskellige arbejdsformer, der vælges i forhold til uddannelsens erhvervsfaglige karakteristika, samspil mellem fag og styrkelse af elevens læring.

For at styrke den pædagogiske undervisningsdifferentiering i forbindelse med både unge og voksne, anvender SOPU forskellige pædagogiske tilgange for at motivere den enkelte elev.

I forhold til elever under 25, har skolen fokus på Motivationspædagogik. Her fokuseret på hvordan underviseren kan udnytte og styrke elevens sociale og personlige kompetencer, for at skabe øget motivation hos eleven og understøtte opnåelsen af de faglige mål.

---

² Induktiv læring har bl.a. fokus på at inddrage erfaringer og observationer

³ Kollaborativ læring har bl.a. fokus på læring i fællesskaber

I den erfaringsbaserede læringsproces er der fokus på at koble egne erfaringer, andres erfaringer og den viden der skal til for at skabe læring og nye kompetencer. Denne tilgang præger pædagogikken omkring eleverne over 25. For se kilder og læse mere om de pædagogiske tilgange i SOPUs reformordbog se her.

Samspil med andre fag

Undervisningen i det uddannelsesspecifikke fag tilrettelægges i sammenhæng med undervisningen i de øvrige fag i grundforløbets 2. del. Undervisningen i det uddannelsesspecifikke fag indgår i samspil med grundfagene naturfag E, dansk D og valgfagsundervisningen.

Den konkrete tilrettelæggelse af undervisningen i faget

Faget inddrager den faglige viden og de faglige færdigheder, som eleverne har opnået gennem grundfags- og valgfagsundervisningen.

Undervisningen tilrettelægges så vidensmål og færdighedsmål opleves i et samspil. I begyndelsen af undervisningen vil undervisningen fortrinsvis være tilrettelagt af vidensmål og færdighedsmål. Efterhånden som eleven tilegner sig viden og færdigheder, vil fagets kompetencemål komme mere i spil i undervisningen. Omsætning af fagets mål i praksis vil indeholde elementer af grundfagene dansk og naturfag. For at sikre grundfaget status indarbejdes grundfagsfaglige indhold i det uddannelsesspecifikke fags læringsaktiviteter.

Dele af kernestoffet og det supplerende stof vælges og behandles, så det bidrager til at styrke samspillet med det uddannelsesspecifikke fag, grundfagene og den øvrige undervisning i elevens erhvervsuddannelse.

Praksisorienteret og helhedsorienteret undervisningen handler dels om at grundfagsundervisningen knyttes op på de projekter og emner, som eleverne arbejder med i undervisningen. Helhedsorienteret undervisning handler dog også om, at de grundfagselementer der ikke naturligt kan indgå i de projektorienterede læringsaktiviteter bliver brancherettede.

På SÖPU arbejder man med SKILLS som læringsmetode på alle uddannelsesniveauer og forløb. Det giver mulighed for at eleverne kan demonstrere viden, færdigheder og kompetencer ud fra en konkret, praktisk situation. Det tilsstræbes at både cases til SKILLS aktiviteter og afviklingen af de konkrete aktiviteter sker i tæt samarbejde med praksis.

Grundfag

Der er afsat 8 uger til grund- og valgfagsundervisningen. Grundfagsundervisningen i Dansk og Naturfag indgår i helhedsorienterede tematiserede forløb på grundforløb 2.

Valgfag

Læringsaktiviteter i valgfagene kobles til de øvrige læringsaktiviteter i de helhedsorienterede temaer på grundforløb 2.

Elevens valg af valgfagsundervisning vælges som udgangspunkt inden for de første 2 uger af uddannelsen i forbindelse med tilrettelæggelsen af elevens personlige uddannelsesplan.

Eleven har mulighed for at vælge mellem følgende fag, som eleven vælger for hele grundforløb 2:

GF2 - SSA	Afsluttet Dansk niveau	Tema 1 og 2	Tema 3 og 4
Elev <i>med</i> GF1	Dansk F	Dansk D	
	Dansk E	Støttefag	Dansk D
	Dansk E	Bonusfag	Dansk D
	Dansk E	Engelsk E / Dansk D	Engelsk E/ Dansk D
	Dansk D	Støttefag	Bonusfag
	Dansk D	Støttefag/Engelsk E	Støttefag / Engelsk E
	Dansk D	Bonusfag / Engelsk E	Bonusfag / Engelsk E
Elev <i>uden</i> GF1	Dansk G	Dansk D	
	Dansk E	Bonusfag	Dansk D
	Dansk E	Støttefag	Dansk D
	Dansk E	Engelsk E / Dansk D	Engelsk E/ Dansk D

Støttefag som valgfag

For elever, som har behov for ekstra støtte til at opfylde uddannelsens mål, tilbyder SOPU valgfagsundervisning til at støtte elevens boglige eller praktiske læring. Eleven tilbydes understøttende læringsaktiviteter af underviser, læsevejledere og mentorer med udgangspunkt i elevens individuelle behov, f.eks. yderligere udforskning af dagens emner og læringsaktiviteter, fordybelse i begreber, tilegnelse af fagsprog og talbegreber, forståelse og indlæring af fagudtryk, træning i mundtlig udtryksfærdighed og præsentationer og fortrolighed med digitale medier og træning i brug af disse.

Bonusfag som valgfag

For elever, som ønsker udfordringer inden for særlige faglige elementer og problemstillinger, kan valgfaget anvendes til fordybelse inden for emner af relevans for elevens uddannelse. Gennem SOPUs bonusfag får elever trænet deres færdigheder som fremtidig fagperson. Eleven inddrager faglig viden i forhold til målgruppe og den professionelle rolle i samarbejde med kolleger.

Grundfag som valgfag

På Grundforløb 2 til Social- og sundhedsassistentuddannelsen udbydes dansk D som valgfagsundervisning. Faget er særligt rettet mod elever, som ikke har haft adgang til Grundforløb 1, og som derved mangler dansk D for at kunne opfylde overgangskravet til hovedforløbet. Dansk tilrettelægges, så undervisningen kobles til den øvrige undervisning.

4. Dokumentation

Eleven udarbejder dokumentation af forskellige og relevante processer og produkter, f.eks. temaopgaver, synopsis, port folio eller anden faglig dokumentation. I dokumentationen kan indgå et fagligt produkt.

Krav til elevens dokumentation

På SOPU er der fokus på processen i forbindelse med dokumentation. Dokumentation indgår derfor løbende som en del af læringsaktiviteterne og kan både være skriftlig og visuel i form af f.eks. film. Der differentieres på kravene til dokumentation i forhold til elevgruppen. Formidling indgår som en tydelig del af arbejdet med dokumentation. Der er ikke fastsat krav til længden på et givent produkt, idet der arbejdes med både tekst, billeder, film og andre medier.

5. Evaluering og bedømmelse

Løbende evaluering

Eleven skal i løbet af undervisningen opnå en klar opfattelse af fagets mål samt af egne udfordringer og handlemuligheder i forhold til at kunne opfylde målene. Dette skal ske gennem individuel vejledning og feedback i forhold til de læreprocesser og produkter, som indgår i undervisningens aktiviteter. Desuden inddrages aktiviteter, som stimulerer den individuelle og fælles refleksion over udbyttet af undervisningen. Grundlaget for evalueringen er de faglige mål.

Afsluttende standpunktsbedømmelse

Det uddannelsesspecifikke fag afsluttes med standpunktskarakter efter 7-trins skalaen. Standpunktskarakteren udtrykker elevens opfyldelse af fagets mål.

Afsluttende prøve

En arbejdsgruppe under Danske SOSU-skoler arbejder med udvikling af et fælles koncept for grundforløbsprøven, der sætter rammer for den nye grundforløbsprøve. Rammerne vil blive tilføjet dette afsnit, når gruppen har afsluttet sit arbejde.

6. Kriterier for vurdering af elevernes kompetencer og forudsætninger

I forbindelse med optagelse på grundforløbets anden del drøftes det individuelle uddannelsesforløb med skolens uddannelsesvejledning. Inden uddannelsesstart vurderer skolens uddannelsesvejledere elevens formelle og reelle kompetencer. Efter uddannelsesstart fastlægges det endelige forløb, inkl. valgfag, inden for de første 2 uger. Den personlige uddannelsesplan er en del af Elevplan og afspejler det individuelle uddannelsesforløb samt den foretagne realkompetenceafklaring. Uddannelsesplanen udarbejdes dels inden uddannelsesstart, dels i løbet af de første 2 uger på uddannelsen. Den personlige uddannelsesplan skal indeholde konkret beskrivelse af elevens forudsætninger i forhold til grundforløbets anden del samt hovedforløbet.

Realkompetencevurdering

På SOPU arbejder vi med både reelle og formelle kompetencer med henblik på at fastlægge et individuelt uddannelsesforløb. Inden uddannelsesstart afklares de formelle kompetencer og dermed grundlaget for uddannelsesaftalen. I Uddannelsesvejledningen afklares det, om eleven har kompetencer til at opnå merit for grundfagene på baggrund af elevens formelle kompetencer.

Elever, der har praksiserfaring og hvis praktikperiode skal afkortes jf. meritbilaget i bekendtgørelsen om uddannelsen til social- og sundhedsassistentuddannelsen, vil blive afkortes for praktik i begyndelsen af deres uddannelse.

I henhold til § 56 stk. 5 i Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser består realkompetencevurderingen af:

1. En regelbunden vurdering af elevens teoretiske og praktiske kompetencer
2. En skønsmæssig vurdering af ansøgerens eventuelle yderligere teoretiske kompetencer

Realkompetencevurdering for unge under 25 år (EUD)

Realkompetencevurdering finder sted inden for uddannelsens første 2 uger jf. Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser § 56 stk. 3. Ved kompetencevurderingen for unge foretages en faglig vurdering af elevens kompetence, herunder mulighed for godskrivning af elementer i uddannelsen samt valg af fag på højere niveau i forhold til godskrivningen. Hvis eleven ved påbegyndelse af uddannelsen er under 25 år (EUD), vil eleven tilhøre denne elevtype, selv om eleven undervejs fylder 25 år.

Realkompetencevurdering for voksne over 25 år (EUV)

Hvis eleven er over 25 år og skal følge uddannelsen som erhvervsuddannelse for voksne (EUV), afklares i Uddannelsesvejledningen, om eleven skal følge uddannelsen som EUV 1, EUV 2 eller EUV 3 ud fra kriterierne fastsat af det faglige udvalg i bekendtgørelse for Social- og sundhedsassistentuddannelsen, bilag 1.

Erhvervs erfaring der giver grundlag for godskrivning

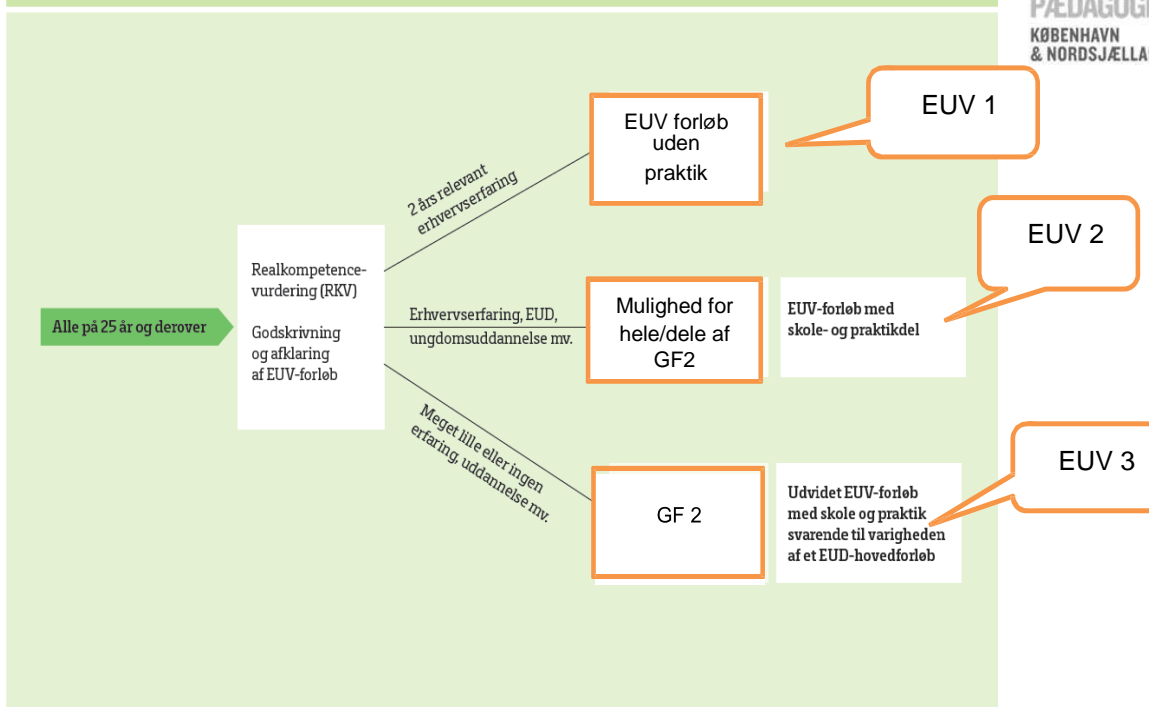
Relevant erhvervs erfaring	Afkortning af praktik
Hjemmeplejen - 8 måneder	1,5 måned
Plejecenter - 8 måneder	1,5 måneder
Dag- og botilbud for fysisk og/eller psykiske funktionsnedsættelse - 8 måneder	1 måned

Uddannelse der giver grundlag for godskrivning for skole og praktik

Uddannelse	Afkortning af skoleundervisning	Afkortning af praktik
Social- og sundhedshjælper	5 uger	5 måneder
Pædagogisk assistent		2 måneder
Plejhjemsassistent		3 måneder
Sygehjælper		3 måneder
Plejere		3 måneder

SOPU
SUNDHED
OMSORG
PÆDAGOGIK
KØBENHAVN
& NORDSJÆLLAND

Tre typiske veje til en erhvervsuddannelse for voksne

Kriterier for EUV1

Kriterier for vurdering af om eleven har 2 års relevant erhvervs erfaring, hvilket betyder, at eleven skal følge uddannelsen uden grundforløb og praktik, jf. § 66 y, stk. 1, i Lov om erhvervsuddannelser.

Kriterier for godskrivning af grundforløb og praktikuddannelsen på social- og sundhedsassistentuddannelsen

Eleven skal dokumenteret erhvervs erfaring af mindst ½ års varighed fra hvert af tre områder:

- Det nære sundhedsvæsen
- Det somatiske område
- Det psykiatiske område

Eleven skal dokumentere erfaring med følgende jobfunktioner:

- Erfaring fra flere vagtlag med hovedvægt på dagvagt
- Arbejdserfaring med selvstændigt tværfagligt og tværsektorielt samarbejde, grundlæggende sygepleje, afbrydelse af smitteveje, dokumentation af sygepleje, rehabiliterende indsatser, samt anvendelse af velfærdsteknologi

Erhvervs erfaringen skal være erhvervet inden for de seneste 4 år fra uddannelsens start.

Godskrivning

Godskrivning for dele af skoleundervisningen gives på baggrund af dokumenteret gennemført undervisning, eller på baggrund af realkompetencer svarende til målene for grundfagene.

EUD elever (elever under 25) der kan dokumentere niveauet i grundfag tilbydes jf. uddannelsesordningen fag på højere niveau eller anden relevant undervisning.

EUV 1+2+3 elever (elever over 25) der kan dokumentere det reelle niveau i grundfaget, vil opnå merit for faget og afkortning af uddannelsen, da godskrivning altid skal udmøntes i afkortning af uddannelses tiden.

Skolen vil som en del af realkompetencevurderingen afgøre, om indholdet af elevens gennemførte undervisning fuldt ud modsvarer indholdet af undervisningen i det grundfag, eleven skal fritages for. Hvis skolen vurderer, at det gennemførte fag ikke fuldt ud modsvarer faget på uddannelsen, kan skolen kræve, at eleven deltager i den del af undervisningen i faget, der er nødvendig for at opnå uddannelsens mål. Eleven vil dog altid opnå godskrivning for prøve.

- Dansk C: Hvis EUV eleven kan dokumentere det påkrævede niveau i faget, vil eleven opnå afkortning af uddannelsen med 2 uger.
- Naturfag C og Dansk C: Hvis EUV eleven kan dokumentere det påkrævede niveau i fagene, vil eleven opnå afkortning af uddannelsen med 4 uger.
- Elever under 25 (EUD elever) der opnår godskrivning tilbydes i stedet valgfri specialefag i et omfang svarende til den godskrivning, de har opnået.

SOPU har jf. Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser § 59 stk. 3, vurderet at følgende naturfagsmål er væsentlige for opfyldelse af uddannelsens samlede kompetencemål, samt det uddannelsesspecifikke fag "Farmakologi og medicin håndtering".

Elever, der opnår godskrivning i faget naturfag, skal ikke til prøve i faget, men skal følge undervisningen i følgende naturfagsmål:

- Mål 3. lægemidlernes farmakokinetik og medicinkoncentration i blodet (viden om væskebalance og det kolloidosmotiske tryk)
- Mål 4. beregning af den korrekte medicindosis og koncentration i løbet af døgnet (Faglige beregninger, plasmahalveringskurver)
- Mål 5. specialfarmakologi (viden om medicinens virkning på cellerne)
- Mål 6. sundhedspædagogiske metoder (perception)
- Mål 7. hygiejne og risikofaktorer ved medicin håndtering (hygiejniske principper og forebyggelse)

7. Samarbejde med det faglige udvalg, praktikvirksomheden og elev

Det lokale uddannelsesudvalg på SØPU har drøftet inddragelse af praksis på Grundforløb 2. Følgende fokusområder vil indgå i den videre udvikling under overskriften **Samfundet ind på skolen – skolen ud i samfundet**. Foreløbige forslag til aktiviteter:

- Workshop fra praktikken på skolen – brugere og elever i samspil
- Beboere fra plejecentre eller psykiske bosteder inviteres ind i fx aktiviteter i båndet
- Konkurrencer
- Gå-grupper med borgere baseret på frivillighed
- Inddrage foreninger fx besøgsvenner, ældreråd/elevråd
- Borgerfortællinger på skolen – eks. digitalt
- Besøgsdag i praksis
- Få stillet opgave fra fx en kørestolsbruger: "jeg vil gerne invitere min kæreste på middag, uden at der er en hjælper tilstede, hvordan gør man det?"

8. Lærerkvalifikationer, ressourcer og udstyr

Underviserne på grundforløb 2 har indgående kendskab til det hovedforløb, der ligger i forlængelse af grundforløbet. Underviserne har en grundlæggende erhvervsrettet uddannelse eller anden relevant professionsuddannelse inden for et eller flere relevante uddannelsesområder. Dertil kommer relevant og aktuel erhvervs erfaring og erhvervspædagogisk efteruddannelse.

Der kan arbejdes med de samme ressourcer og udstyr som på det relevante hovedforløb dog tilpasset niveauet på grundforløbet.

9. Overgangsordninger

Elever, der har gennemført et grundforløb 2 på social- og sundhedsuddannelsen eller et grundforløb 2 til Social- og sundhedshjælperuddannelsen har direkte adgang til hovedforløbet på Social- og sundhedsassistentuddannelsen uden supplerende undervisning.

10. EUX

Elever, der har valgt at tage social- og sundhedsassistentuddannelsen som et EUX-forløb, vil afslutte uddannelsen med en faglært bevis som social- og sundhedsassistent, og et bevis for uddannelse på gymnasialt niveau svarende til en højere forberedelseksamen.

Elever i et EUX-forløb skal opnå C-niveau i seks grundfag på Grundforløb 1 + 2, og afslutte 8 gymnasiale fag på hovedforløbet.

Voksne elever har ikke adgang til Grundforløb 1, og der kan derved være behov for at de følger supplerende undervisning svarende til grundfagene, der afsluttes på grundforløb 1 (dansk C, engelsk C og samfundsfag C). De voksne elever kan opnå refusion for deltagerbetaling i de tre fag. [EUV- pjece, november 2016](#). Den supplerende undervisning vil typisk foregå på VUC.

Elever, der har valgt at følge Social- og sundhedsassistentuddannelsen som et EUX-forløb skal inden for uddannelsens første 2 uger vælge EUX-spøret. Ønsker elever at overgå til et EUX-forløb efter uddannelsens første 2 uger, er det skolens vurdering, om eleven vurderes at kunne opnå kompetencerne i grundfagene på den resterende tid af grundforløbet.

En EUX-elev har altid mulighed for undervejs i sit uddannelsesforløb at fortryde sit EUX valg og overgå til et ordinært forløb på Social- og sundhedsassistentuddannelsen.

Voksne elever der følger et EUX-forløb skal ikke have uddannelsen afkortet, da et EUX-forløb har en fast varighed for EUD/EUV på 4 år 6 md. og 3 uger inklusiv Grundforløb 1 og 2.

Skoleundervisningen udgør 79,2 uger fordelt på minimum 4 skoleperioder. Skoleundervisningen er fordelt mellem 42,2 ugers gymnasial undervisning og 37 ugers undervisning i de obligatoriske og valgfri specialefag. Elever i et EUX-forløb følger ikke den ordinære uddannelses grundfag og valgfag, da disse er erstattet med de gymnasiale fag. Alle skole- og praktikperioder, der ikke er afsluttende, har et omfang af ca. ½ års varighed.

Skoleundervisningen i hver skoleperiode omfatter både undervisning i de uddannelsesspecifikke fag og gymnasiale fag, og der tilstræbes at opnå synergi og samspil mellem uddannelsens kompetencemål og de gymnasiale fag. Alle skoleperioder, der indeholder undervisning i de gymnasiale fag skal afsluttes ved en gymnasial eksamenstermin, enten december/januar eller juni/juli.

Elever i EUX-forløbene skal opnå samme kompetencemål og praktiskmål som elever på ordinære uddannelsesforløb, og elever skal i samme praktikker uanset forløb.

SOPU samarbejder med andre erhvervsskoler med EUX linjer om afvikling af de gymnasiale fag i EUX-forløbene.

De gymnasiale fag i EUX-fagrækken fremgår af bekendtgørelsen for social- og sundhedsassistentuddannelsen, og de gymnasiale fag i et EUX-forløb følger bekendtgørelserne i nedenstående skema:

[Fagrækken for EUX-forløb](#)

Grundforløb 1	Fag	Varighed i uger	Niveau	Bekendtgørelse
	Dansk	2,5	C	Grundfagsbekendtgørelse.
	Engelsk	3	C	Grundfagsbekendtgørelse.
	Samfundsfag	2,5	C	Grundfagsbekendtgørelse.
Grundforløb 2				
	Matematik	4	C	Grundfagsbekendtgørelse.
	Kemi	2	C	Grundfagsbekendtgørelse.
	Fysik	2	C	Grundfagsbekendtgørelse.
Hovedforløb				
	Dansk	6,8	A	HTX-bekendtgørelsen.
	Engelsk	5,2	B	HTX-bekendtgørelsen.
	Matematik	6,2	B	HTX-bekendtgørelsen.
	Samfundsfag	4,6	B	HTX-bekendtgørelsen.
	Kommunikation/ IT	1,8	C	HTX-bekendtgørelsen.
	Biologi	2,4	C	HTX-bekendtgørelsen/ eller Grundfagsbekendtgørelsen.
	Psykologi	2	C	Grundfagsbekendtgørelsen.
	Kemi	3,2	B	HTX-bekendtgørelsen.
	Større skriftlig opgave	1		Bekendtgørelse om særlige gymnasiale fag til brug for erhvervsuddannelser.
	Eksamensprojekt	1		Bekendtgørelse om særlige gymnasiale fag til brug for erhvervsuddannelser.
Valgfag				
	Idræt	3	C	Grundfagsbekendtgørelsen.
	Matematik	5	A	HTX-bekendtgørelsen.

Uddannelsestiden i den gymnasiale fag på hovedforløbet omfatter de lærerstyrende elevaktiviteter og omfatter ikke elevens forberedelse, det skriftlige arbejde og de officielle prøver. I et EUX-forløb afsættes mindst 500 timers elevtid til elevens skriftlige arbejde.

EUX-elever skal som en del af forløbet udarbejde en større skriftlig opgave (SSO) som har et omfang af 1 uge, samt et eksamensprojekt, der udarbejdes i to eller tre fag. Fagene i eksamensprojektet skal omfatte mindst ét fag på mindst B-niveau samt ét af de uddannelsesspecifikke fag. Eksamensprojektet har en varighed af 1 uge.

11. Hovedforløbet til Social- og sundhedsassistentuddannelsen

Skoleundervisningen i hovedforløbet har en varighed på 48 uger for EUD elever og EUV3 elever og 43 uger for EUV1 og EUV2 elever. Undervisningen er tilrettelagt som en vekseluddannelse med både praktik- og skoleperioder. Praktikperioderne har en samlet varighed på 98 uger.

Kompetencemålene for social- og sundhedsassistentuddannelsen.

- 1) Eleven kan selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med de etiske og lovmæssige regler, der følger med ansvaret som autoriseret sundhedsperson. Eleven kan i et tværprofessionelt samarbejde arbejde i overensstemmelse med de fastlagte kvalitetsstandarder, herunder beskrivelser af serviceniveau og procedurer for patientsikkerhed.
- 2) Eleven kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje, der retter sig imod borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
- 3) Eleven kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem, herunder varetage palliativ pleje.
- 4) Eleven kan på baggrund af en sygeplejefaglig vurdering handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer, herunder anvende værktøjer til tidlig opsporing.
- 5) Eleven kan selvstændigt arbejde med borger- og patientrettet forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering i forhold til de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.
- 6) Eleven kan skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, herunder vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.
- 7) Eleven kan selvstændigt og i et tværprofessionelt samarbejde tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative aktiviteter både for enkeltpersoner og grupper i et rehabiliterende perspektiv.
- 8) Eleven kan selvstændigt indgå i en tværprofessionel og tværsektoriel indsats med henblik på at koordinere og sikre et sammenhængende patient- og borgerforløb.
- 9) Eleven kan varetage koordinering samt indgå i ledelse af teamsamarbejde omkring sygepleje og patient/borgerforløb, i relation til arbejdets organisering.
- 10) Eleven kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til gældende lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.
- 11) Eleven kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt.
- 12) Eleven kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi samt tage initiativ til implementering af ny viden og teknologi.
- 13) Eleven kan selvstændigt anvende principper for hygiejne og afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker og isolation samt vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.
- 14) Eleven kan med udgangspunkt i borgerens eller patientens ressourcer og hjælpemidler selvstændigt tilrettelægge sit eget og andres arbejde efter ergonomiske principper, arbejdspladsens arbejdsmiljøregler og sikkerhedsforanstaltninger.

Fagrækken for social- og sundhedsassistentuddannelsen

Fag	Varighed EUD/ EUV3	Varighed EUV 1+2	Præstations- standarder	Talentspor
Grundfag				
Dansk	2	2	C	
Naturfag	4	4	C	
Engelsk	2	0	D	
Obligatoriske uddannelsesspecifikke fag				
Mødet med borgeren og patienten	5	4	Avanceret	
Det sammenhængende borger- og patientforløb	3	3	Avanceret	Ekspert
Kvalitet og udvikling	3	3	Avanceret	
Somatisk sygdom og sygepleje	7½	7½	Avanceret	Ekspert
Psykiatrisk sygdom og sygepleje	6½	6½	Avanceret	
Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering	6	6	Avanceret	Ekspert
Farmakologi og medicin håndtering	3	3	Avanceret	
Valgfri specialefag	3	2		
Valgfag	3	2		
Samlet varighed	48 uger	43 uger		

Talentspor

Talentspor er gældende i skoleundervisningen i hovedforløbet. Afklaring om valg af talentspor sker ved indgåelse af uddannelsesaftale eller senest i forbindelse med realkompetencevurdering inden for uddannelsens først 2 uger. Elever på talentspor er en del af læringsfællesskabet på linje med alle andre elever.

Definition af talent: Når unge og voksne i uddannelsessystemet udviser flere af følgende egenskaber⁴:

- Særlige forudsætninger inden for et eller flere områder
- Motivation
- Potentiale
- Engagement
- Innovative ideer

Talentsporet ses som en formalisering af den uformelle differentiering, som allerede praktiseres i praktikken og på skolen.

⁴ <http://sopu.dk/wp-content/uploads/2015/06/SOPU-reformordbog-kapitel-1-maj-2015.pdf>

Fag på højere niveau

Fag på valgfrit højere niveau er uddannelsesspecifikke fag, som det faglige udvalg, PASS, har beskrevet på et højere niveau end det obligatoriske, det vil i praksis sige ekspertniveau. Eleven kan vælge et eller flere af disse fag på ekspertniveau. Elever, der vælger alle de tre mulige fag på det højeste niveau, er på talentspor.

Formalia vedr. talentspor og uddannelsesplaner

Talentspor vælges ved uddannelsens start og forudsætter, at mindst 25% af undervisningen på et højere niveau (ekspertniveau) end det obligatoriske (avanceret niveau). Valg af talentspor sker ved uddannelsens start og skal fremgå af uddannelsesaftalen. Uddannelsens start betyder i denne sammenhæng ved indgåelse af uddannelsesaftale med ansættende myndighed. Ønsker eleven senere at vælge talentspor, kan der udfærdiges et tillæg til uddannelsesaftalen.

Hvis en elev fortryder sit valg af talentspor, er det muligt at ændre en indgået uddannelsesaftale, ved at eleven fravælger at følge talentspor i sin uddannelse. Reglerne i forbindelse med ændring af en uddannelsesaftale er de samme som ved andre forhold, hvor der sker en ændring i en uddannelsesaftale. De fag og niveauer, som eleven har fulgt i skoleundervisningen, fremgår af skolebeviset. Det vil endvidere fremgå, om eleven har fulgt talentsporet i uddannelsen.

Talentsporet består af undervisning i følgende tre fag på ekspertniveau:

Social- og sundhedsassistentuddannelsen
<ul style="list-style-type: none">
• Det sammenhængende borger- og patientforløb
• Somatisk sygdom og sygepleje
• Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

Elever, der ønsker det og har forudsætninger for det, kan vælge at følge uddannelsens talentspor, som består af alle tre ovennævnte fag på ekspertniveau.

Valgfri uddannelsesspecifikke fag

De valgfri specialefag har til formål at give eleven en specifik erhvervskompetence og udbydes på hovedforløbet. De valgfri fag er begrundet i uddannelsens kompetencemål både praktisk og teoretisk og foregår på avanceret niveau. Fagene giver eleven mulighed for at fordybe sig i et særligt fagområde og dermed opnå en specifik erhvervskompetence.

EUD og EUV3 elever skal vælge 3 valgfri specialefag, og EUV1+2 elever skal vælge 2 valgfri specialefag.

De valgfri specialefag fordeler sig således på uddannelsen:

Fag	Varighed
Social- og sundhedsassistenten som teamleder	1 uger
Netværk og samskabelse med udsatte grupper	2 uger
Borgerens behov for akut socialpsykiatrisk indsats	1 uge
Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse	2 uger
SOSU-ass rolle v/indlæggelse af borgere m/demens	1 uge
Sygeplejefaglig fordybelse og faglig udvikling	2 uger
SOSU-ass opgaver i forhold til livets afslutning	1 uge

Valgfag

Valgfag skal give mulighed for yderligere indsigt i uddannelsernes faglige og almene fag.

Øvrige fag, som kan understøtte elevens faglige, sociale og personlige udvikling, kan indgå som valgfag. SØPU udbyder følgende valgfag på assistentuddannelsen.

Kultur og sundhed

Formålet med valgfaget er, at eleven opnår forståelse, åbenhed og respekt for andre kulturer herunder sundhedsbegreber og –opfattelse, samt at eleven opnår forståelse for egne og andres handlemønstre i forhold til sundhedsadfærd.

Gråzonesprog - et valgfag om faglig kommunikation

Valgfaget udvikler elevens faglige identitet gennem tilegnelse af en række metoder og praktiske værktøjer, der styrker deres faglige og professionelle kommunikation i skole og praktik. Eleverne oparbejder sproglig bevidsthed om fagets sprog ud fra opgaver med læsning, lytning, ordkendskab, teksttypekendskab og skrivning, svarende til kategorierne i EUD screeningen. Målgruppen for valgfaget er elever, som ønsker at træne fagets sprog, så de bliver bedre formidlere i relation til deres samarbejdspartnere.

Innovation

Innovationsvalgfaget er bygget op omkring innovationstrappen. Det er en metode, hvor eleverne trænes i en kreativ tankegang, som gør dem i stand til at udvælge behov/problemområder fra praktikken, indsamle viden og erfaringer inden for deres brancheområde, ideudvikle og komme med en løsning på problemet. Igennem valgfaget præsenteres eleverne for innovative metoder, som bidrager til, at eleverne tilegner sig innovative arbejdsmetoder.

Erhvervsrettet påbygning

Eleven og arbejdsgiveren kan vælge at supplere de obligatoriske mål i uddannelsen med et valg af yderligere 4 ugers undervisning. Eleven kan vælge at arbejde med de valgfri specialefag i uddannelsen i 4 uger som erhvervsrettet påbygning. Påbygningen af den erhvervsrettede undervisning finder sted undervejs i hovedforløbet eller umiddelbart derefter afslutning af den ordinært tilrettelagte undervisning.

12. Ansættelse og optag

Ansøgning til uddannelsen sendes til den kommune eller region, hvor eleven ønsker ansættelse. Som ansøger skal man orientere sig på kommunens eller regionens hjemmeside i forhold til korrekt ansøgningsprocedure, krav til dokumentation o. lign. Den ansættende myndighed foretager vurdering og ansættelsesproces. Skolen varetager optag på uddannelsen og planlægger den konkrete uddannelsesplan ud fra elevens erfaring med job og uddannelse.

Eleverne vejledes til at oprettet sig som praktikpladssøgende på praktikpladsen.dk.

Elevens personlige uddannelsesplan

Som den indledende del af uddannelsesforløbet udarbejder skolen, eleven og evt. i samarbejde med ansættende myndighed elevens personlige uddannelsesplan. Uddannelsesplanen omfatter en realkompetencevurdering (RKV) af elevens kompetencer og forudsætninger i forhold til den ønskede uddannelse, og den personlige uddannelsesplan udarbejdes på grundlag af elevens forudsætninger sammenholdt med uddannelsens kompetencemål.

Elevens arbejdstid

Elever skal regne med en arbejdsuge på 37 timer. Undervisningstiden er 26 timers undervisning, hvilket svarer til 7 lektioner af 45 minutters varighed hver dag. Ved uddannelsens start bliver den konkrete planlægning af forløb, inkl. modulerne, præsenteret og gennemgået. I praktikperioderne er eleverne fuldtidsbeskæftigede, hvilket betyder, at eleverne har en ugentlig arbejdstid svarende til 37 timer. I denne arbejdstid indgår alle de forskellige elementer af læringsforløbet.

13. Bedømmelsesplan

Gennem uddannelsen sker en løbende bedømmelse i samtlige uddannelsesspecifikke fag og grundfag. Underviserne afgiver delkarakterer i Elevplan efter hver skoleperiode, som tilføjes skolevejledningen. Der kan afholdes samtaler mellem elev og kontaktlærer som et led i den løbende bedømmelse. Eleven bedømmes ud fra de mål, der er blevet undervist i på den pågældende skoleperiode, fagets generelle målsætninger og niveau samt ud fra de overordnede kompetencemål i uddannelsen.

Til hver læringsaktivitet er knyttet et antal kompetencemål og et antal læringselementer med mål fra det enkelte uddannelsesspecifikke fag og grundfag.

Eleven bedømmes med erhvervsfagligt fokus. Det vil sige, at fokus for vurderingen er, hvordan elevens adfærd, kommunikation og samarbejdsevne vil fungere i en professionel sammenhæng.

Det er elevens præstation i læringsaktiviteterne, som er grundlaget for den løbende bedømmelse. Bedømmelsen omfatter både eventuelle skriftlige afleveringer og elevens deltagelse i læringsaktiviteterne. Delkarakterer og standpunktsbedømmelse gives ud fra 7-trins-skalaen.

Det fremgår af SOPUs bedømmelsesplan, hvordan hvert enkelt fag bedømmes.

14. Prøvere

For at der kan udstedes skolebevis, skal eleven have bestået de uddannelsesspecifikke fag. Eleven skal tillige have bestået prøver i alle grundfagene og i det uddannelsesspecifikke fag Farmakologi og medicinhåndtering. Elever, der følger fagene dansk, naturfag og engelsk, skal derved til 3 grundfagsprøver. Elevens skriftlige besvarelse indgår i den mundtlige prøves eksaminationsgrundlag, men indgår ikke i karaktergivningingen.

De øvrige uddannelsesspecifikke fag afsluttes med standpunktsbedømmelse. Valgfri specialefag udtrækkes ikke til prøve, men bedømmes bestået/ikke bestået. Fagene skal være bestået for, at eleven kan gå til den afsluttende prøve.

Prøver i grundfagene følger beskrivelsen af faget i fagbilaget i grundfagsbekendtgørelsen.

Den afsluttende prøve er en prøve i kompetencemålene, og prøven er baseret på et praksisrelateret projekt.

Prøver i grundfag og uddannelsesspecifikke fag offentliggøres på skolens hjemmeside tidligst 21 dage og senest 7 dage inden prøven.

Elever, der ikke har opnået bedømmelsen *godkendt* i en praktikperiode, tilbydes et af den ansættende arbejdsgiver fastlagt praktikforløb og vurderes på ny.

Eleven kan gå til afsluttende prøve og få udstedt skolebevis, uden at eleven har bestået alle praktikker. Skolebevis udstedes af skolen for gennemført skoleundervisning. For at der kan udstedes uddannelsesbevis, skal eleven have bestået alle praktikker samt modtaget skolebevis.

15. Praktikuddannelsen

Praktikuddannelsen har en varighed af 98 uger (inkl. ferie) på social- og sundhedsassistentuddannelse er overordnet fordelt således:

Praktik 1: Det primær kommunale område 40 uger

Praktik 2: Det psykiatriske område 18 uger

Praktik 3: Sygehus regi (12 uger) og 28 uger kommunalt regi.

Skole/praktikmodellen for social- og sundhedsassistentuddannelsen på SØPU ses nedenstående:

S1	P1a	S1a	P1b	S2	P2	S3	P3a	S3a	P3b	S4
5 uger	20 uger <i>Primær</i>	2 uger	20 uger <i>Primær</i>	15 uger	18 uger <i>Psykiatri</i>	12 uger	28 uger <i>Primær</i>	3 uger	12 uger <i>Somatik</i>	2 uger 4 uger 6 uger 7 uger 9 uger 11 uger

Da Praktik 3 er delt mellem det primær kommunale område og sygehus regi, kan Praktik 3 påbegyndes i kommunalt regi eller i sygehus regi, mens fordelingen af uger i de to områder vil være jf. modellen.

Praktikmål for social- og sundhedsassistentuddannelsen

1. Eleven kan gennemføre og reflektere over kliniske sygeplejehandlinger, herunder selvstændigt anvende sygeplejeprocessen til at indsamle data, identificere, analysere, planlægge, udføre og evaluere sygepleje til borgere/patienter med grundlæggende behov.
2. Eleven kan planlægge og iværksætte sundhedsfaglige handlinger på baggrund af faglige og kliniske vurderinger, herunder sundhedsstyrelsens screeningsværktøjer til tidlig opsporing samt lokale procedurer og retningslinjer.
3. Eleven kan selvstændigt identificere og reagere på ændring i borgerens/patientens sundhedstilstand. Ved uforudsete og komplekse problemstillinger kan eleven udføre sygeplejehandlinger indenfor eget kompetenceområde samt delegerede sygeplejehandlinger, herunder udføre palliativ pleje.
4. Eleven kan ud fra en helhedsorienteret tilgang, der understøtter borgerens/patientens mestring af eget liv, selvstændigt og i samarbejde med borgeren/patienten og pårørende arbejde med rehabilitering og recovery.
5. Eleven kan selvstændigt og tværprofessionelt arbejde sundhedsfremmende og ud fra et helhedssyn forebygge udvikling af livsstilssygdomme ved at vejlede og motivere borgeren/patienten til mestring af eget liv.
6. Eleven kan ud fra en rehabiliterende tilgang selvstændigt planlægge, udføre og evaluere omsorg, praktisk hjælp og personlig pleje til borgere med fysiske, psykiske og sociale behov.
7. Eleven kan selvstændigt tilrettelægge og gennemføre fysiske, sociale, kulturelle og kreative aktiviteter, og informere og vejlede om aktivitetstilbud, herunder inddrage netværk og frivillige ud fra borgerens interesser og behov og understøtte borgere/patienter i at træffe egne valg.

8. Eleven kan selvstændigt forebygge smittespredning udfra nationale og lokale retningslinjer og standarder for hygiejne, herunder særlige regimer og teknikker samt vejlede borgere, patienter, pårørende, kollegaer og frivillige herom.
9. Eleven kan selvstændigt efter praktikstedets retningslinjer og efter delegation varetage medicin håndtering, observere virkning/bivirkninger samt dokumentere og samarbejde med borger/patient i den medicinske behandling.
10. Eleven kan etablere relationer, der skaber samarbejde med borgere/patienter, pårørende og frivillige, herunder kommunikere målrettet og anvende relevante kommunikationsformer.
11. Eleven kan selvstændigt gennemføre pædagogiske aktiviteter og varetage vejledning af kollegaer.
12. Eleven kan kommunikere på en måde der, under hensyntagen til egen og andres sikkerhed, understøtter borgere og patienters integritet og selvbestemmelse i forbindelse med konflikthåndtering og voldsforebyggelse.
13. Eleven kan selvstændigt kommunikere og dokumentere faglige handlinger i relevante dokumentationssystemer med henblik på at understøtte patientsikre overgange og kontinuitet i det samlede borger/patientforløb og øge den borger-/patientoplevede kvalitet.
14. Eleven kan selvstændigt koordinere og tilrettelægge eget og andres arbejde samt understøtte og indgå i teamsamarbejde omkring opgaveløsning med borgerens/patientens mål for øje.
15. Eleven kan koordinere og indgå i samarbejdet om en borgers/patientens behov for tværprofessionel og tværsektoriel indsats, herunder selvstændigt indlede, afslutte og dokumentere en social- og sundhedsfaglig ydelse i relation til modtagelse, indlæggelse, udskrivning og hjemkomst.
16. Eleven kan selvstændigt udføre sygepleje med anvendelse af teknologi og retningslinjer, der tager udgangspunkt i erfaringsbaseret viden og evidens.
17. Eleven kan støtte op om udviklingen af god praksis for kvalitetssikring og patientsikkerhed i det tværprofessionelle samarbejde.
18. Eleven kan forholde sig kritisk til og understøtte udvikling af et godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø, herunder udføre forflytninger samt vurdere pladsforhold under overholdelse af arbejdsmiljøreglerne og anvendelse af velfærdsteknologi.
19. Eleven kan reflektere over og træffe kvalificerede valg i forhold til etiske og faglige dilemmaer, der følger arbejdet som professionel sundhedsperson, fx forhold som tavshedspligt, magtanvendelse, patientrettigheder, omsorgspligt og hensyn til borgerens/patientens livskvalitet.
20. Eleven kan planlægge og redegøre for eget arbejde og kompetenceområde som autoriseret sundhedsperson i overensstemmelse med relevant lovgivning og andres kompetenceområder.

Praktikerklæringer

Ved afslutning af en praktikperiode afgiver praktikvirksomheden en praktikerklæring, hvor bedømmelsen godkendt/ikke godkendt anvendes. Elever der ikke har opnået bedømmelsen godkendt i en praktikperiode, tilbydes en ny praktik og vurderes på ny.

PASS har udviklet følgende praktikerklæringer, som kan findes på følgende link: [Praktikerklæringer SSA](#)

Samarbejde mellem praktik og skole

I overensstemmelse med SOPU 's vision og værdigrundlag, er der fokus på at skabe sammenhæng mellem elevens uddannelsesforløb på skolen og i praktikken.

Fokus er ligeledes at skabe gode læringsbetingelser og kontinuerligt udvikle uddannelsen, så den matcher samfundets behov.

Praktikvejledere, uddannelsesansvarlige, repræsentanter fra kommuner, regioner og skole deltager i samarbejdet.

For at sikre sammenhæng i uddannelsesforløbene, tilrettelægges læringsaktiviteterne begge steder, så det understøtter såvel fagmål, kompetencemål som praktikmål. Der er ydermere fokus på at udvikle og understøtte den færdiguddannede social- og sundhedsassistents faglige identitet.

I 2016 og 2017 er der særligt fokus på samarbejdet omkring skolevejledninger og praktikerklæringer. Målet med samarbejdet er at skabe sammenhæng i elevernes uddannelsesforløb, sikre videndeling på tværs af skoleperioder og praktikperioder samt understøtte elevernes fortsatte læring i hele forløbet.

Der samarbejdes derudover blandt andet om elevtrivsel og gennemførsel, markedsplads aktiviteter i forbindelse med uddannelsesstart og tilpasning af uddannelsesforløb. Koordinatorer, uddannelseskonsulenter, undervisere og vejledere fra SOPU deltager i samarbejdet med praktikvejledere og uddannelseskonsulenter fra praksis.

16. Lærerkvalifikationer

Underviserne på Social- og sundhedsassistentuddannelsens har en grundlæggende erhvervsrettet uddannelse eller anden relevant professionsuddannelse inden for et eller flere relevante uddannelsesområder. Dertil kommer relevant og aktuel erhvervs erfaring og erhvervspædagogisk efteruddannelse.

Undervisere på gymnasialt niveau (B og A niveau) i et EUX-forløb skal have faglig kompetence svarende til en kandidatuddannelse bestået ved et universitet samt pædagogikum jf. HTX bekendtgørelsen.

17. Overgangsordning

Elever, der er påbegyndt Social- og sundhedsassistentuddannelsen (trin 2) før 1. januar 2017, og som ønsker at overgå til den nye social- og sundhedsassistentuddannelse vil ved genoptag på uddannelsen gennemgå en vurdering af elevens gennemførte del af uddannelsen med henblik på at tilrettelægge et uddannelsesforløb, der giver eleven mulighed for at færdiggøre sin uddannelse på rette niveauer.

- Elever, der overgår fra en tidligere uddannelsesordning til (2017) ordningen, indplaceres som EUD eller EUV3 elev.
- Elever, der har afsluttet skoleperiode 3 på (2015) ordning, har ikke mulighed for at genoptages på (2017) ordning, men afslutter uddannelsen på (2015) ordningen.
- Elever, der overgår fra en uddannelsesordning (2015) til uddannelsesordningen (2017) kan overgå til uddannelsens talentspor efter en individuel vurdering.

18. Taksonomi

Social- og sundhedsassistentuddannelsen er placeret på niveau 4 i den danske kvalifikationsramme.

De uddannelsesspecifikke fag på hovedforløbet, er beskrevet i uddannelsesordningen og følger den taksonomi, der fremgår af § 34 i Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Slutmålet i de uddannelsesspecifikke fag på Social- og sundhedsassistentuddannelsen er beskrevet på avanceret niveau, og fag på højere niveau og talentspor er beskrevet på ekspertniveau.

Præstationsstandarder	
Begynder	Eleven kan løse en opgave og udføre en aktivitet i en kendt situation eller ud fra en kendt problemstilling eller kan udføre en mere kompliceret aktivitet under vejledning. På dette niveau lægges der vægt på personlig kompetence til at sætte sig ind i uddannelsens fundamentale kundskabs- og færdighedsområder og kompetence til at udvikle ansvarlighed og grundlag for fortsat læring. På begynderniveauet grundlægges ligeledes selvstændighed i opgaveløsning.
Rutineret	Eleven kan planlægge og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem i en rutinemæssig eller kendt situation og omgivelse, alene og i samarbejde med andre. På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til selvstændigt at sætte sig ind i mere komplicerede problemstillinger og til at kommunikere med andre om løsningen heraf. Yderligere lægges vægt på fleksibilitet og omstillingsevne.
Avanceret	Eleven kan vurdere et problem, kan planlægge, løse og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem også i ikke-rutinesituationer – alene eller i samarbejde med andre – under hensyn til opgavens art. På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til at tage selvstændigt ansvar og vise initiativ samt kompetence til selv at formulere og løse faglige og sociale opgaver og problemer. Yderligere lægges vægt på kvalitetssans og kreativitet.

Ekspert	Eleven kan løse komplekse arbejdsopgaver og kan argumentere for valgte løsninger af opståede problemer. Der lægges vægt på evnen til at kunne bruge allerede opnåede kompetencer i en ny kontekst, på evnen til at arbejde med overblik og deltage i arbejdspladsens innovative processer. På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til målrettet at kunne planlægge, tilrettelægge, udføre og evaluere arbejdsprocesserne således, at kvaliteten i processen og resultatet sikres. Endvidere lægges vægt på, at eleven kan vurdere og begrunde behovet for forbedringer af arbejdsprocesser, samt på at eleven kan kommunikere om sin faglighed i alle relevante sammenhænge.
----------------	--